

นายธนชาติ ธรรมโชติ: ศึกษากระบวนการก่อเกิดและการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
 (THE PROCESS ON THE ESTABLISHMENT AND OPERATION OF FARMERS
 REHABILITATION AND DEVELOPMENT FUND) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วรวิทย์
 เจริญเลิศ, 214 หน้า. ISBN 974-2537-6

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษากระบวนการก่อเกิดและการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร”
 มีความมุ่งหมายเพื่อ ประการแรกวิเคราะห์กระบวนการเคลื่อนไหวต่อสู้ของเกษตรกรที่ร่วมกันผลักดันให้
 จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจน ว่ามีวิวัฒนาการ
 เป็นมาอย่างไร และสองวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของเกษตรกรที่ใช้กลไกของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา
 เกษตรกร เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจนประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

จากการศึกษาพบว่ารากเหง้าแห่งการเคลื่อนไหวให้จัดตั้งกองทุน เป็นผลมาจากสภาพความเหลื่อม
 ล้ำของโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและนโยบายทางการเกษตรที่รัฐเป็นผู้กำหนดแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยไม่
 คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรเกิดความยากจน และรัฐไม่แสดงความ
 จริงใจที่จะเยียวยาและปลดปล่อยความทุกข์ให้หลุดพ้นได้ ความยากจนจึงดำรงอยู่ตลอดมาจึงจำเป็นต้องลุก
 ขึ้นมากระทำการรวมหมู่(collective action) เคลื่อนไหวเรียกร้องโดยสร้างแนวร่วมตั้งแต่ระดับท้องถิ่น
 ขยายโครงข่ายระดับภูมิภาค และระดับประเทศเป็นพันธมิตรของชนชั้นเดียวกันขยายไปสู่พันธมิตรข้ามชน
 ชั้นที่หลากหลายในอันที่จะบังคับ(force) และกดดัน (pressure) ให้รัฐแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนด้วยการ
 จัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีปรัชญา (philosophy)
 การเรียกร้องคือต้องมีตัวแทนของชนชั้นชาวนาเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ต่อมาเมื่อได้จัดตั้ง
 กองทุนขึ้นมาแต่เกษตรกรไม่อาจใช้เครื่องมือดังกล่าวแก้ไขปัญหาความยากจนให้ชนชั้นตนได้ ด้วยเหตุและ
 ปัจจัยนานัปการ ที่สำคัญที่สุดคือการแทรกแซงทางการเมือง(political intervention) ส่งผลให้เปลี่ยนแปลง
 เลขานุการถึง14 คน การมีส่วนร่วมของเกษตรกรที่เข้าไปร่วมบริหารจึงเป็นเพียงมายาภาพในระบอบ
 ประชาธิปไตยเท่านั้น

นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมของฝ่ายการเมืองที่เข้ามาควบคุมทำให้กองทุนไม่สามารถแก้ไข
 ปัญหาความยากจนให้แก่เกษตรกรได้ และยังทำให้กองทุนกลายเป็นทั้งเครื่องมือทางการเมือง และเครื่องมือ
 ของรัฐควบคู่กันไปอีกด้วย

A study on the process of the establishment and operation of Farmers Rehabilitation and Development Fund (FRD.) expects to clarify two issues. Firstly, it is to analyse the complicated long term evolution of farmers' movement which was able to force the state to establish FRD. to be the tool to solve their problems. Secondly, it is to analyse whether the farmers' participation in pushing FRD. to solve their problem is successful or not.

The study found that the background of the movement to establish FRD. is a result of the inequality in Thai society caused by social structure, and economic structure. Moreover it was due to the agricultural policy which was decided by the state that reduced Thai farmers to a state of poverty. In the past the state showed no sincere intention to cure their poverty, which led the farmers to voice out against to the state by relying on force and pressure by undertaking "collective action". This collective action is achieved by uniting the same locally level people to join their purposes, later expand into provincial network, finally achieving broader alliance to include other classes to force and pressure the state to solve their problems concretely by establishing FRD. However, the aim of the movement was that the representative of the farmers class will have their roles in formulating policy together with the state.

Even though FRD. was eventually established but the farmers' problems could not be solved through this mechanism due to many factors. And the most important factor was political intervention which caused replacement of 14 Secretary Generals. Hence the participation of Thai farmers could only be an illusion in democratic regime. Besides, the study also found that the politicians' behavior in controlling FRD. resulted as a political tool not only FRD. still cannot solve the farmers' poverty but it becomes an instrument of the state too.